

Forskningspolitiskt nyhetsbrev från Nationella sekretariatet för genusforskning med perspektiv på genus och forskningspolitik

”Genusforskningen kastas 15 år tillbaka i tiden”

Vetenskapsrådet skall även under de nästkommande åren avsätta särskilda medel till genusforskningen. Det stod klart sedan högskole- och forskningsminister Lars Leijonborg presenterat forsk-

ningspropositionen för åren 2009–2012. Men det positiva beskedet till trots är såväl Svenska genusforskarförbundet som enskilda genusforskare starkt kritiska till regeringens förslag. Propositionens bild

av genusforskningen är reducerande och föråldrad och kastar fältet minst 15 år tillbaka i tiden, anser förbundet.

Förbundets kritik delas av flera av oppositionspartierna. **SIDAN 2-5**

Foto: Göran Olsson

Ett tjugotal genusforskare, politiker och jämställdhetsarbetare möttes i Nationella sekretariatet för genusforsknings jubileumshearings. Ovan från vänster: Kristina Lundgren, Anne-Marie Morhed, Lena Gemzöe, Ulrika Dahl, Anna Wahl, Christer Hallerby, Lisbeth Larsson, Krister Jakobsson.

45 miljoner till våldsforskning

Brottsförmyndigheten har fått 45 miljoner att fördela under två år till forskning om bland annat mäns våld mot kvinnor. Forskaren Viveka Enander välkomnar satsningen men är kritisk till det korta tidsperspektivet.

– Nu ger det mer intryck av en politisk önskan att kunna visa upp snabba resultat. **SIDAN 10**

Nordisk könsnack granskas av Nikk

Ett tjugotal forskare är i färd med att kartlägga Nordens könsnacksmönster i politiken och näringslivet. Projektet leds av Nordiskt institut för kunskap om kön, Nikk. **SIDAN 6**

Panelen tände till om jämställdhetsforskning

Relationen mellan genusforskning, jämställdhetsarbete och politik är laddad. Det blev tydligt när genusforskare, politiker och jämställdhetspraktiker möttes i den jubileumshearings, som krönte Nationella sekretariatet för genusforsknings första tio år. **SIDAN 8**

Öronmärkning när det passar

Universitetens reaktioner på årets forskningsproposition har varierat. I mediadebatten har kritiken mot regeringens kläfingrighet och styrning av universitetens forskning varit mest tongivande. Men röster har också höjts till försvar för denna styrning. Det förefaller som regeringens stödtrupper finns vid de universitet som gynnas av dess satsningar. Den ivrigt förfäktade principen om fri forskning, som framförts från i stort sett samtliga universitet, verkar inte sitta djupare än att den kan ändras när det passar.

Genusforskare har sakligt sett större anledning att känna besvikelse över utdelningen. Inga nya pengar har tillfallit denna forskning. Regeringen har tillförsäkrat genusforskningen den summa pengar som redan garanterats genom Vetenskapsrådets egna prioriteringar av tre excellenscentra. Dessa kommer att få medel ytterligare några år.

Frågan är om det skulle ha behövts nya satsningar på genusforskningen? Sekretariatets och genusforskarförbundets styrelser har argumenterat för att det finns sådana behov, inte för att genusforskningen inte klarar konkurrensen om forskningsmedel och inte för att dess spridning är trög. Skälet är i första hand forskningspolitiskt. Det behövs kraftfulla satsningar på sådan forskning som kritiskt prövar frågor om varför samhällsmakten fortfarande ligger i händerna på män.

Anne-Marie Morbed,
Förstadschef för Nationella sekretariatet för genusforskning

Genusforskningens roll tonas ner i nya propositionen

Genusforskningens roll i den nya propositionen är avsevärt mer nedtonad än i den förra. Det stod klart efter att forskningsminister Lars Leijonborg presenterat sin forskningsproposition för perioden 2009 – 2012. Men genusforskningens öronmärkta medel blir kvar även under de närmaste åren.

Propositionen *Ett lyft för forskning och innovation* är i fråga om resurstillskott den största någonsin. Propositionen innebär en ökning av forskningsbudgeten med 5 miljarder under de kommande fyra åren. Men trots den ökade budgeten har invändningarna inte låtit vänta på sig. Humanister och samhällsvetare har riktat stark kritik mot vad de upplever som ett överdrivet fokus på forskningens kommersialiserbarhet och bristande insikt i vad humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning kan bidra med.

När det gäller genusforskningen ges den, till skillnad från i den föregående forskningspropositionen från 2005, jämförelsevis lite fokus. En sökning på ordet genus ger i den tidigare propositionen 80 träffar. I *Ett lyft för forskning och innovation* är antalet träffar för samma sökning sju.

Öronmärkningen kvar

I fråga om Vetenskapsrådets särskilt avsatta medel till genusforskning kommer dock inga större förändringar att ske. Propositionstexten lyder: "Vidare bör Vetenskapsrådet, som tidigare år, fortsatt avsätta medel för att finansiera genusforskning". Enligt uppgift från utbildningsdepartementet innebär detta att VR:s regleringsbrev även framöver kommer att innehålla en formulering motsvarande dagens, där rådet anmodas att avsätta minst 22 miljoner till genusforskning.

Betydelsen av genusforskning nämns kortfattat i kapitlet "Annan forskning med betydelse för samhälle och näringsliv". Forskningen motiveras i termer av

Lars Leijonborg presenterar forskningspropositionen den 23 oktober.

ökat kunskapsbehov när det gäller kvinnors hälsa, diskriminering på grund av kön, mansforskning, mäns våld mot kvinnor samt ett effektivt jämställdhetsarbete.

I den förra propositionen underströks vid ett flertal tillfällen genusforskningens kvalitetshöjande roll för forskningen i allmänhet. Flera av de forskningsfinansierande myndigheterna uppmanades också att arbeta aktivt för att integrera genusperspektivet i forsknings- och utbildningsstöd. Liknande explicita formuleringar saknas helt i den nya propositionen.

Forskning för tillväxt

Ett lyft för forskning och innovation är den första forskningsproposition som inkluderar innovationsperspektivet. Innovation beskrivs i propositionen som införandet av en ny eller väsentligt förbättrad produkt, tjänst, process, organisation eller annan värdeskapande lösning. Propositionen innehåller vidare strategiska satsningar på områdena klimat, medicin och teknik samt flera övergripande förändringar för forskarsamhället i stort. Från och med 2009 kommer högskolemomsen, den avgift som universitet och högskolor betalar när de beviljas externa forskningsmedel, att slopas och en ny modell för fördelningen av fakultetsanslag införs.

Läs hur genusforskare kommenterar propositionen på nästa uppslag.

LÄS MER. Ladda ner forskningspropositionen från www.regeringen.se/sbl/d/10003/a/113957.

Leijonborg: "Forskarna skall inte underordna sig en politisk agenda"

Propositionen gör en alltför snäv koppling mellan genusforskning och jämställdhetssträvanden. Den försummar också fältets potential, anser Svenska genusforskarförbundet. Men Lars Leijonborg menar förbundet i sin kritik delvis faller på eget grepp och framhåller att det mest centrala är att de "specialdestinerade anslagen" till genusforskningen finns kvar.

Högskole- och forskningsminister Lars Leijonborg utfärdade i *Genusperspektiv* i våras ett halvt löfte om att genusforskningens öronmärkta medel skulle finnas kvar även i den kommande forskningspropositionen. Så blev också fallet. Men på Svenska genusforskarförbundet är man likväl kritisk till hur genusforskningen behandlas i propositionen. *Genusperspektiv* bad ministern bemöta kritiken.

Genusperspektiv (GP): Förbundet kritiserar propositionen för den nära koppling som görs mellan genusforskning och jämställdhetssträvanden. De menar att den kopplingen kastar genusfältet minst 15 år tillbaka i tiden och gör att man går miste om genusforskningens kritiska potential. Hur ser du på den kritiken?
Lars Leijonborg (LL): Detta är delvis en inomvetenskaplig fråga. Från politisk horisont utgör genusforskningen ett beslutsstöd för att kunna föra bästa möjliga jämställdhetspolitik. Så ur politisk syn-

vinkel finns det en sådan koppling, men hur vetenskapsfältet ska utvecklas ska inte politikerna utan vetenskapsmännen och -kvinnorna avgöra. Politiken har ett ansvar att ställa resurser till förfogande, men jag vill ha en fri forskning där det politiska inflytandet är begränsat. Det har ju rent av varit ett problem för en hel del samhällsvetenskaplig forskning i Sverige att den har uppfattats som rätt politiskt styrd. Regeringen ger pengarna till Vetenskapsrådet och ytterst är det de som bestämmer vilka projekt som ska stödjas. Jag ser gärna att genusforskarna forskar utifrån sina egna problemformuleringar och inte underordnar sig en politisk agenda.

GP: Förbundet är också kritiskt till att regeringen inte nämner behovet av genusforskning på något av de områden som man valt att prioritera: medicin teknik och klimat. Detta trots att det finns oerhört angelägna fält för genusvetenskaplig forskning inom samtliga tre områden. Varför har ni valt bort genusforskningen i detta sammanhang?
LL: Jag känner mig väldigt lite träffad av den kritiken. Jag tycker att man faller på eget grepp om man i ett tidigare sammanhang tidigare säger att politiska skrivningar är för inskränkta. Då ska man väl inte efterlysa politiska beställningar på andra områden heller. Men på det medicinska området har regeringen

i hög grad fört in ett genusperspektiv genom den satsningen på kvinnors hälsa tillsammans med Nyamko Sabuni. (Leijonborg syftar här på den satsning på 90 miljoner som regeringen beslutade om 2007.)

GP: Efter att ha läst propositionen säger sig några av dem som *Genusperspektiv* talat med ha ställt sig frågan om man på departementet har kunskap om skillnaden mellan genusforskning och jämställdhetsforskning. Vad är din bedömning i den frågan?

LL: Jag har den kunskapen även om jag vidhåller att det naturligtvis finns en betydande kontaktyta mellan begreppen. Men det finns också områden som inte överlappar och det är vi på departementet klara över.

GP: Många har också ställt sig frågan om sekretariatets nya uppdrag, att stödja statens jämställdhetsintegrering, på sikt innebär att det ursprungliga uppdraget att stödja och främja genusforskning kommer att avvecklas. Finns det några sådana planer?

LL: Nej.

VAD TYCKER GENUSFORSKARFÖRBUNDET?

Läs Svenska genusforskarförbundets debattartikel på sidan 11.

Vetenskapsrådet ger lugnande besked

Oavsett vad som står i regeringens regleringsbrev kommer Vetenskapsrådet med stor sannolikhet även fortsättningsvis att avsätta 22 miljoner till genusforskningen. Det säger Gunnel Gustafsson, biträdande generaldirektör på rådet.

Den nya propositionens anvisning till Vetenskapsrådet, VR, i fråga om pengar till genusforskningen lyder "Vidare bör Vetenskapsrådet, som tidigare år, fortsatt avsätta medel för att finansiera genusforskning". VR:s styrelse har sedan första januari i år fullt ansvar och är den

part som beslutar om rådets budget.

– Jag tror att styrelsen i fråga om genusforskningen kommer att ligga kvar med samma budgetdisposition som tidigare, oavsett om regleringsbrevet innehåller uppdraget att avsätta 22 miljoner. Vi förde en diskussion om detta redan innan vi lämnade in vårt underlag till propositionen och det finns inga signaler om något annat, säger Gunnel Gustafsson.

Hur pengarna kommer att fördelas är svårare att förutse, menar hon.

– Den redan befintliga satsningen på excellenscentra har redan tecknat

in en stor del av de 22 miljonerna. Vi har diskuterat om vi vid någon tidpunkt framöver bör göra ytterligare excellenssatsningar, men just nu är det inte aktuellt.

Medlen kommer nu troligen att användas för att komplettera excellenssatsningen med mindre insatser spridda över fältet säger Gustafsson och betonar att det vid VR finns en genuskommitté som har till uppgift att ge styrelsen råd när det gäller genusstödets inriktning. Hon nämner själv genusforskningens infrastruktur som ett angeläget område.

”Det är bra att genusforskningen kommer ut ur stridszonen”

Avsaknaden av kritiska röster mot propositionens detaljstyrning av forskningen är anmärkningsvärd och talande. Det anser genusforskaren Lisbeth Larsson.

– Det visar att kritiken mot de statliga satsningarna på genusforskning är en politisk kritik mot innehållet i forskningen och att det inte handlar om forskningsprinciperna, som man försökt göra gällande, säger hon.

Genusforskaren Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap i Göteborg, är starkt kritisk till den presenterade forskningspropositionen. Propositionens fokus på forskning som nyttiggörande är chockgörande, anser hon.

Lisbeth Larsson

– Jag tycker visserligen att forskning skall vara nyttig, men inte att nyttan ska definieras enbart i ekonomiska termer. En sådan definition gör att stora delar av det samhällsvetenskapliga och det humanistiska forskningsfältet förbises.

– Propositionen speglar en oerhört

instrumentell syn på forskning, som om forskningen vore till för att generera mera pengar, inte ett bättre samhälle. Det sätter humaniora och samhällsvetenskap på undantag. Regeringen verkar inte förstå betydelsen av att förstå människors villkor och möjligheter.

Mer makt till universiteten

Propositionens förbiseende av humsam-området drabbar även genusforskningen, men även utifrån propositionens snäva fokus på ekonomisk nytta, borde genusforskningen tagits tillvara bättre, menar Larsson.

– Genusforskningen är faktiskt väldigt nyttig eftersom den exempelvis hjälper oss att förstå bristen på ekonomi i ojämställdhet. Vi lever i ett samhälle där man investerar pengar i att utbilda kvinnor, vars kompetens sedan går till spillo i den könsdiskriminerande akademiska karriärvägen, vilket är ett stort slöseri.

Propositionen innebär en makt- och resursförskjutning till universitetens fördel. Detta betyder också ett ökat ansvar, säger Larsson.

– Socialdemokratin har investerat

mycket i att bygga upp genusforskningen och man skulle kunna se det som att det nu är upp till universiteten att förvalta de investeringar som tidigare gjorts.

Genus ut ur stridszonen

Men frånvaron av fokus på genusforskning i propositionen har också en positiv sida, resonerar Larsson.

– Genusforskningen i Sverige är väldigt stark. Den kommer säkert att överleva, men det är bra att den kommer ut ur stridszonen, säger hon och tillägger att landets fria-forskningsentusiaster i och med den nya propositionen borde ha fått anledning att skifta fokus, från satsningarna på genusforskning till de 1,8 miljarder som satsas på de så kallade strategiska områdena.

Men hittills har kritiken varit ljum.

– Att den detaljstyrning som finns i forskningspropositionen inte möter motstånd visar att kritiken mot satsningarna på genusforskningen inte alls handlat om forskningens frihet, som man velat göra gällande, utan haft andra politiska orsaker. Hade det handlat om forskningens frihet, skulle ju alla resa sig nu och protestera.

GENUSFORSKARE KOMMENTERAR PROPOSITIONENS STRATEGISKA SATSNINGAR

I propositionen avsätts 1,8 miljarder kronor till så kallade strategiska satsningar på områdena medicin, teknik och klimat. Svenska genusforskarförbundet ställer sig kritiskt till att genusperspektivet utlämnats helt i satningarna trots att Sverige har stark genusforskning inom flera av de nämnda områdena. Genusperspektiv bad två forskare om en kort kommentar.

ANNE HAMMARSTRÖM, GENUSFORSKARE PÅ INSTITUTIONEN FÖR FOLKHÄLSA OCH KLINISK MEDICIN ALLMÄN MEDICIN, UMEÅ UNIVERSITET:

” Genusperspektivet lyfts upp i en mening i proppen i förhållande till bland annat området kvinnors hälsa. Att lyfta fram kvinnors hälsa är som en återgång till 1980-talet då vi forskade om kvinnors hälsa, men den teoretiska utvecklingen gjorde det nödvändigt att vidja begreppet till att bli genusforskning, där relationerna mellan kvinnor och män står i fokus. Det är djupt beklagligt att regeringen har valt att inte synliggöra varken den genusforskning som

bedrivs inom medicinen eller de angelägna frågor som ytterligare behöver belysas ur ett genusperspektiv inom medicinen.

LENA TROJER, GENUSFORSKARE VID BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA:

” När det gäller teknikområdet är grundsynen på kunskapsproduktion och teknikutveckling väldigt traditionell, linjär och positivistisk. Konsekvensen blir en motsägelsefull argumentering med å ena sidan fasthållande i fri nyfikenhetsstyrd forskning och grund forskning av högsta kvalitet. Å andra sidan

påpekar man att det är ”viktigt att företrädare för samhälle och näringsliv inom relevanta områden kan delta i forskningens problemformulering och att företag kan ingå i projekten och delta i genomförandet.” Vi har här en krock mellan mode 1 och mode 2. Vem är skickad att bidra till att hantera denna krock? Jo bland andra teknikvetenskaplig genusforskning. Här finns en uppbyggd kompetens att få till stånd grundförutsättningar för en distribuerad kunskapsproduktion och teknikutveckling. Med andra ord; för att tillgodose samhällets och därmed människors behov måste problemidentifieringar och teknikutvecklingar, som alltid är verklighetsproducerande, ske i en process, som har ett betydligt bredare tolkningsföreträde än vad proppen beskriver. Det går i detta sammanhang inte att bortse från genusforskningens betydelse.

Nya resurstilldelningssystemet en joker för genusforskarna

Från och med 2009 kommer en ökad del av fakultetsanslagen att fördelas genom ett nytt system, baserat bland annat på publicering/citering.

– Svenska genusforskare är duktiga på att publicera sig, men om det visar sig att systemet slår mot humsam-området kommer även genusforskningen att drabbas, tror Camilla Norrbin, utredare på Nationella sekretariatet för genusforskning.

Det nya resurstilldelningssystemet innebär att en ökande del av anslagen till universitet och högskolor konkurrerats ut och fördelas utifrån de två så kallade kvalitetsindikatorerna publicering/citering och förmåga att attrahera externa medel. Eftersom förutsättningarna för såväl att få externa medel som för publicering/citering skiljer sig mellan disciplinerna och risken för att exempelvis humaniora och samhällsvetenskap

missgynnas är stor, föreslår regeringen att forskningsområdena skall viktas olika. Humaniora skall ges vikten 2, naturvetenskap 1,5, övrigt vikten 1,1 samt medicin och teknik vikten 1.

Enligt Ann Fritzell, chefsutredare på Sveriges universitetslärarförbund, räcker omräkningsfaktorerna långt ifrån till för att kompensera humsam-området. Ulf Sandström, som deltagit i utredningsarbetet inför det nya systemet, menar däremot att humaniora och samhällsvetenskap nu sitter i ”guldsets”.

Camilla Norrbin, som förra året skrev en rapport om genusforskarens internationella publiceringsmönster, menar att det på förhand är svårt att säga vad förändringarna i sättet att fördela resurser kommer att innebära för genusforskningen, och att det går att se både möjligheter och problem med det nya systemet.

– Svenska genusforskare är duktiga på att publicera sig och enligt Vetenskaps-

rådet har de heller inte svårare att få externa medel, säger hon.

Samtidigt menar Norrbin att det kan det finnas en risk att lärosätena på sikt väljer att satsa på områden som medicin och naturvetenskap där det är förhållandevis lätt att få pengar.

– I England där man har ett liknande system har man i några fall valt att lägga ner institutioner som inte dragit in pengar.

Norrbin ser det också som en förlust att man i propositionen slopat utredningens ursprungliga förslag om att antalet disputerade lärare skulle utgöra ett kriterium för resurstilldelning.

– På de genusvetenskapliga institutionerna är lärarna i hög grad disputerade. Och det har ju verkligen med kvalitet att göra.

LÄS MER. Ladda ner Camilla Norrbins rapport från www.genus.se.

OPPOSITIONEN KOMMENTERAR GENUSFORSKNINGENS STÄLLNING I PROPOSITIONEN

”Genusforskning blandas ihop med jämställdhetsarbete”

MARIE GRANLUND, TALESPERSON I UTBILDNINGSPOLITISKA FRÅGOR:

I varje samhälle finns en genusordning. Att bedriva forskning kring detta är av största vikt för ett samhälle som vill främja demokrati och jämställdhet. I den borgerliga regeringens forskningsproposition har tyvärr genusforskningen hamnat i skuggan och blandas ihop med ett mer generellt jämställdhetsarbete, vilket är mycket olyckligt. Detta då jämställdhet i forskningen och genusforskning är två olika saker. Något som regeringen väljer att bortse ifrån. Propositionen innehåller dessutom för lite satsningar på humaniora och samhällsvetenskap, områden där genusforskningen finns på universitet och högskolor. Dessutom nämns inget om vikten av genusperspektiv i forskningen inom t ex medicin.

”Regeringen försöker reducera genusforskningen”

AMINEH KAKABAVEH, SUPPLEANT UTBILDNINGSPOLITISKA FRÅGOR:

Regeringen försöker i propositionen reducera genusforskningen till en fråga om jämställdhet, kvinnors hälsa, mäns våld mot kvinnor och diskriminering. Det är givetvis ett politiskt ställningstagande eftersom borgerligheten alltid har förnekat att det finns en strukturell hierarkisk ordning i samhället oavsett om den utgår från klass, etnicitet eller kön. I en forskningspolitisk proposition bör genusforskningen uppmärksammas utifrån sina egna vetenskapliga förtjänster, som görs med andra vetenskapsgrenar- och områden. Det är ett tvärvetenskapligt och multidisciplinärt forskningsområde som dels har byggt upp och konsoliderat ett eget forskningsfält, dels har förnyat traditionella ämnen inom exempelvis medicin och naturvetenskap. En omfattande och fruktbar teoriutveckling har skett och sker; där inte bara frågor som rör kön inkluderas utan även klass, sexualitet och etnicitet.

”Mp vill satsa 30 miljoner årligen på genusforskning”

LAGE RAHM, SUPPLEANT UTBILDNINGSPOLITISKA FRÅGOR:

Miljöpartiet anser att det är ytterst angeläget att genusforskningen fortsätter att växa sig stark. Trots den svenska genusforskningens starka ställning internationellt, dess stora potential och dess uppenbara samhällsrelevans, så är det många lärosäten som inte alls prioriterar den. Det innebär att det är nödvändigt att särskilda resurser avsätts för genusforskning. Vi tycker att det mot denna bakgrund är anmärkningsvärt att regeringen inte i forsknings- och innovationspropositionen avsätter medel särskilt till genusforskning. Miljöpartiet anser att Vetenskapsrådet bör få ytterligare 30 miljoner kronor om året mellan 2009 och 2012 för att stödja genusforskning.

LÄS MER. www.genus.se/Aktuellt/Nyheter/?articleId=847730

Samtliga artiklar om propositionen är skrivna av Frida Lundberg

Nordisk könsnämnd under Niskanens lupp

I augusti tillträdde Kirsti Niskanen sitt uppdrag som forskningsledare på Nikk. Från Linköpings och Stockholms universitet tar hon steget till att leda genusforskningsprogram på nordisk nivå. Först ut är ettåriga projektet *Kön och makt i Norden*.

Kirsti Niskanen är docent i genusvetenskap och fil. dr i ekonomisk historia. Hennes nya tjänst som forskningsledare på Nikk, Nordiskt institut för kunskap om kön, ser hon som ett spännande och utmanande uppdrag.

– Och roligt att verka i en nordisk miljö. Det här är ett miljöombyte som passar bra i min fas i karriären. Jag längtade efter nya utmaningar och jag vill verksamheten, säger Kirsti Niskanen.

Som forskningsledare har hon en tidsbegränsad tjänst på fyra år, med möjlighet till förlängning. Tidigare har hon arbetat på Tema Genus i Linköping och på Centrum för genusvetenskap i Stockholm. Hon är född och uppvuxen i Finland, men har gjort akademisk karriär i Sverige inom genusvetenskaplig och ekonomisk-historisk genusforskning. Hon har även arbetat forskningspolitiskt, bland annat på Vetenskapsrådet i Sverige och som ordförande för Svenska historiska föreningen.

Kön och makt först ut

Det nystartade forskningsprojekt *Kön och makt* är Kirsti Niskanens första uppgift på sin nya post. Elva seniorforskare och åtta juniorforskare ska ta fram aktuella data om maktpositioner i po-

”Man behöver en ständig diskussion om hur man ska definiera jämställdhet. Ska jämställdheten uppfattas och definieras i bredare termer än bara jämställdhet mellan könen? Och så vidare.”

litik och näringsliv i samtliga nordiska länder, och synliggöra nordisk forskning och jämställdhetsarbete på området. Maktutredningar av detta slag har tidigare gjorts i Norge, Danmark och Sverige, varav den svenska, av Anita Göransson från 2007, är färskast. I Finland och Island ska strukturell könsnämnd studeras systematiskt för första gången.

– Jag har tänkt att vi ska hinna med nationella jämförelser och så långt det går även titta på regional och kommunal nivå i den mån det finns uppgifter tillgängliga.

Stötta politiska processer

Meningen är att projektets resultat ska stötta politiska processer genom att öka förståelsen för begreppen kön och makt och för vad som ligger bakom att jämställdhet utvecklas eller hämmas. Forskarna kommer att diskutera möjliga förklaringar till varför det ser så olika ut i de nordiska länderna i sin slutrapport.

– Nordiska länder har ju varit en förebild när det gäller jämställd representation inom politiken, men nästan tvärtom i näringslivet. Samtidigt finns stora skillnader mellan de nordiska länderna, mycket beroende på hur man valt och väljer att hantera jämställdhet politiskt.

Ett antal fallstudier på genomförda jämställdhetssatsningar kommer att göras om bland annat könsfördelning i statliga utredningar, kommittéer och i kommunstyrelser, frivillig partivotering, institutionellt ägande, könsfördel-

ning i energibolagens styrelser, och om den norska så kallade ASA-kvoteringen; lagen om att allmänna aktieföretag ska ha 40 procent kvinnor i sina styrelser.

– Könsnämnd innehåller flera olika logiker som samverkar. Det kan verka jämställt på synliga nivåer i samhället, men när man börjar titta under ytan och går på lägre nivåer i kommuner och så vidare, då är det plötsligt inte så jämställt.

Frågan om hur jämställdhetsarbete bedrivs måste ständigt omformuleras, menar Niskanen. Hon anser också att det behövs en fortgående reflektion kring relationen genusforskning och jämställdhetsforskning och olika maktförståelser i samhället. Inte minst eftersom den genusteoretiska forskningen och den jämställdhetspolitiska diskussionen i sig är exempel på makt i samhället.

– Man behöver en ständig diskussion om hur man ska definiera jämställdhet. Hur mångkulturell kan man vara på jämställdhetens område? Ska jämställdheten uppfattas och definieras i bredare termer än bara jämställdhet mellan könen? Och så vidare.

Teoretisk reflektion betonas

I våras invigde Norges forskningsråd sitt nya femåriga Program for kjønnforskning, med devisen ”mer teori och mindre politik”. I programmet betonas teoretisk reflektion, inte bara i förhållande till kön utan även till jämställdhet.

Ett levande och effektivt jämställdhetsarbete måste bygga på genusvetenskaplig grund, menar Niskanen.

– Jag ser det inte som en motsättning mellan vetenskaplig och teoretisk kunskap och politik, men man måste ständigt aktualisera också grunden för det jämställdhetspolitiska arbetet.

Under paneldebatten på Nationella sekretariatet för genusforsknings 10-

Frågan om hur jämställdhetsarbete ska bedrivs måste ständigt omformuleras, menar Nikks nya forskningsledare Kirsti Niskanen. Niskanen leder forskningsprojektet *Kön och makt*, som ska granska jämställdhetens mekanismer på djupet och diskutera orsakerna till varför förhållandena i de nordiska länderna skiljer sig så mycket åt.

årsjubileum diskuterades bland annat genusforskning kontra jämställdhetsforskning. Solveig Bergman, föreståndare för Nikk, framhöll att det i Sverige och Norge fanns tätare koppling mellan genusforskning, feministiska forskare och politiken, än i övriga nordiska länder. Samtidigt menade hon att det finns en sorts beröringskräc k gentemot jämställdhetsforskning i Sverige som inte finns i Norge, vilket hon tror beror på hur den användes i det socialdemokratiska projektet i Sverige på 70-talet. I Norge, sade hon, är jämställdhetsforskning uttryckligen ett teoretiskt fält och uttryckligen grundforskning.

Nikk närmare politiken

Kirsti Niskanen har inte upplevt konflikt mellan genus- och jämställdhetsforskning inom de miljöer där hon har forskat, men tror att diskussionen kan bero på att det har varit viktigt för genusforskningens utveckling att professionaliseras, att bli ett eget kunskapsområde.

– Däri kan ligga att det finns olika uppfattningar och intressekonflikter, mellan forskare som är mer intresserade av att utveckla det genusvetenskap-

liga, feministiska kunskapsprojektet och de som hävdar att kopplingen mellan kunskap och praktik är väsentlig och viktig. Men jämställdhetsforskning kan samtidigt vara genusforskning.

Bro mellan politik och akademi

Nikk arbetar på uppdrag av Nordiska ministerrådet och är idag mer knutet till jämställdhetspolitiken än tidigare. Niskanen anser att det kan bli problematiskt, men att det också kan innebära fördelar för en liten institution som Nikk.

– Uppdraget är nu mer renodlat, men det kan ju naturligtvis uppstå situationer där det vetenskapliga intresset inte alltid sammanfaller med det dagspolitiska kunskapsintresset.

Nya Nikk är ett brohuvud mellan den akademiska världen och den politiska världen, en spännande men stor uppgift för en liten institution som Nikk, menar Niskanen.

– Det är en stor uppgift att dels hålla sig ajour med könsforskningsområdet och informera om det, och dels inspirera till forskning, ta initiativ till diskussioner om områden där vi tycker att det behövs mer forskning.

När *Kön och makt* är avslutat skulle Niskanen vilja forska om strukturer för makt och ägande, ett ämne som hon anser har kommit i skymundan både inom nordisk samtidsinriktad genusforskning och i jämställdhetsdiskussionen.

– Det var en lika stor demokrati-reform när kvinnor blev ekonomiskt jämställda inom äktenskapet, som när allmän och lika rösträtt infördes. Att äga och förvalta stora ekonomiska tillgångar är en väldigt djup mellanmännisklig social relation och vi diskuterar inte så ofta vem som ska äga vad och på vilket sätt. Sådana frågor skulle jag vilja gå vidare med.

Under forskningsprogrammets senaste möte diskuterades också möjligheten att som en förlängning av projektet upprätta nordisk jämförande statistik om strukturell könsnämnd.

– Det skulle bli bra underlag när man följer vad som händer med jämställdheten på de här områdena i ett jämförande perspektiv. Nu när vi gör det här grundarbetet, så skulle det vara väldigt roligt att ta nästa steg, säger Kirsti Niskanen.

Text: Inga-Bodil Hermansson Hässler

Tina Acktoft, riksdagsledamot folkpartiet, Kerstin Alnebratt, genusforskare och Solveig Bergman, direktör på Nordiskt institut för kunskap om kön, Nikk, diskuterade genusforskning och politik när Nationella sekretariatet firade tio år. Moderator var Bosse Parbring, Nikk.

Vad har genusforskning med jämställdhet att göra?

Det vidsträckta området mellan genusforskning och jämställdhetspraktik är minerad mark. Det blev tydligt när tjugotalet genusforskare, politiker och jämställdhetspraktiker möttes i en jubileumshearing, som krönte Nationella sekretariatet för genusforsknings första tio år. Sekretariatets nya uppdrag att, förutom att stödja och främja genusforskningen, även verka som ett stöd för statliga myndigheters jämställdhetsintegrering föranledde en debatt kring frågor om begreppet jämställdhetsforskning och om den komplicerade relationen mellan forskning och politik.

Beröringsangst. Så benämnde Solveig Bergman, direktör på Nordiskt institut för kunskap om kön, Nikk, det svenska genusforskar-samhällets relation till begreppet jämställdhetsforskning. Förklaringen, menade hon, kan delvis härledas till hur jämställdhetsforskningen användes i det socialdemokratiska projektet på 70-talet och att begreppet fortfarande uppbär en stark ideologisk laddning.

Genusforskningen har i större utsträckning än många andra discipliner av kritikerna betraktats som ideologisk och normativ. I processen för att vinna legitimitet i vetenskapssamhället har ett avståndstagande från politiken och ett fokus på grundforskningsfrågor varit centralt.

Att Nationella sekretariatet för genusforskning sedan i juli i år förutom att stödja och främja genusforskningen

även har uppdraget att informera om och vidareutveckla metoder för jämställdhetsintegrering fick flera av deltagarna på hearingen att lyfta frågan om relationen mellan teoretisk genusforskning å ena sidan och jämställdhetspolitik, jämställdhetspraktik och tillämpad jämställdhetsforskning å den andra. Flera uttryckte också kritik och oro över att sekretariatets dubbla uppdrag ska leda till att genusforskning och jämställdhetsforskning blandas ihop, att jämställdhetsforskning ska vinna mark på genusforskningens bekostnad och att den senare därigenom förlorar i legitimitet, bredd och kritisk potential.

Genusforskarna Malin Rönnblom och Ulrika Dahl var två av kritikerna.

– Vi talar väldigt mycket om att forskningen skall vara applicerbar i

relation till politiken, det blir nästan som en beställar – utförardiskussion. Hur blir det med grundforskningen inom fältet, frågade sig Rönnblom.

Heteronormativ ordning

Ulrika Dahl fokuserade på att jämställdhetsforskning till skillnad från genusforskning riskerar att upprätthålla bland annat en heteronormativ ordning.

– En poäng med genusbegreppet är att det inte bara rymmer män och kvinnor utan olika sorters maskuliniteter och femininiteter. Om det är så att genusforskning blir synonymt med jämställdhetsforskning eller jämställdhetsintegrering så har vi ett problem eftersom alla vet att jämställdhetspolitik handlar om två dikotoma kön som har en relation till varandra. Relationen är heteronormativ och utgår från etnocentriska föreställningar om arbete och uppdelningar i offentligt och privat, argumenterade Dahl.

Hon bemöttes av Lisbeth Larsson, genusforskare och ledamot i sekretariatets styrelse, som valde att vända på resonemanget.

– Man kan också se det väldigt positivt. Det kan se ut som om jämställdhetsforskning kommer tillbaka och slår oss i ryggen, men å andra sidan kan man också utifrån det du säger se att vi under de gångna decennierna vidgat perspektivet på vad som är en människa och att den jämställdhetsintegrering vi kan åstadkomma nu blir något mycket mer, något som inte bara handlar om kvinnor och män utan om människor som är på väldigt olika sätt.

Emancipatorisk möjlighet

Även styrelseordförande för Nationella sekretariatet för genusforskning Ulf Mellström talade om närmare relation mellan genus och jämställdhet som en emancipatorisk möjlighet.

– Genusforskningens största utmaning är att visa på hur det är möjligt att bedriva kritisk jämställdhetsforskning med utgångspunkt i den teoriutveckling som skett de senaste tio åren. För sekretariatets del är en av de viktigaste frågorna att återknyta genusforskningen till en kritisk jämställdhetsforskning och till en kritisk jämställdhetspraktik.

Solveig Bergman lyfte diskussionen

”Jag kan också se att det kan utgöra en risk att förlora fokus på det gamla uppdraget, men vi litar på att sekretariatet klarar att hålla balansen.”

Statssekreterare Christer Hallerby

till den nordiska nivån med exempel från Norge där begreppet jämställdhetsforskning har en annorlunda status.

– Det nya norska könsforskningsprogrammet som lanserats i år har jämställdhetsforskning som en av sina starka tyngdpunkter. Uttryckligen som ett teoretiskt fält, uttryckligen som grundforskning. Om man ser jämställdhetsforskning som kritiskt reflekterande grundforskning så får man en lite annan approach på det hela. Mer teori och mindre politik var en av de viserna för satsningen.

Koppling forskning – politik

Flera av paneldeltagarna beklagade att genusforskningen, trots att den sedan länge står stadigt som akademisk disciplin, fortfarande tvingas värja sig mot anklagelser om att ligga närmare den etablerade politiken än andra fält. Men kopplingarna mellan forskning och politik finns inom alla politiska områden, argumenterade Kerstin Alnebratt, som skriver sin avhandling om relationen mellan genusforskning och forskningspolitik.

– Man kan till exempel inte tänka sig en klimatpolitik utan klimatforskning. Att just genusforskningens relation till jämställdhetspolitik betraktas på ett annat sätt beror på att den handlar om de problematiska frågorna kring kön. Även om det sedan 70-talet funnits en koppling mellan jämställdhetsintresserade politiker så har genusforskarna aldrig velat vara ett sektorsorgan till jämställdhetspolitiken, underströk Alnebratt.

Bättre plattformar att mötas

Riksdagsledamoten Tina Acktoft, folkpartiet efterfrågade bättre plattformar för forskare och politiker att mötas i förutsättningslös diskussion. Hon betonade också vikten av en bred forskning om jämställdhet och genus och poängterade de politiska beslutens

autonomi i relation till forskningen.

– Det finns en inneboende misstänksamhet mellan forskare och politiker och kanske är det nödvändigt att det är så. Det vi har gemensamt är att vi har det goda samhället som gemensamt mål och kring detta vill jag att vi ska samverka. Det krävs mer forskning på flera områden som rör jämställdhet men till syvende och sist måste man ju komma ihåg att när vi talar om jämställdhetspolitik så handlar det om just politik. Detta innebär att oavsett vad forskningens säger så kommer vi att behöva fatta politiska beslut, vilka styrs av politiska åsikter, som ju skiljer sig åt.

Sekretariatets nya uppdrag

I diskussionen kring intentionerna bakom sekretariatets nya uppdrag och hur detta ska utformas framhöll statssekreterare Christer Hallerby att regeringens intention var av praktisk snarare än forskningspolitisk karaktär.

– Jämställdhetsintegrering är regeringens strategi för att genomföra jämställdhetspolitiken och i det arbetet behövde vi ett stöd från ett samordnande kunskapscentrum. Jag kan också se att det kan utgöra en risk att förlora fokus på det gamla uppdraget, men vi litar på att sekretariatet klarar att hålla balansen.

Sekretariatets föreståndare Anne-Marie Morhed instämde.

– Den verksamhet som vi har är så pass väletablerad. Jag tror att vi kan dra väldigt stor nytta av det arbete som redan är nedlagt sedan tio år tillbaka och använda våra hittills utvecklade informationsstrategier på ett nytt område. Vi har ingen egen praktik inom verksamheten men vi vet att det finns ganska mycket dokumentation om metoder för jämställdhetsintegrering och tillämpad genusforskning som det ibland kallas. Av det skälet tror att det är en poäng att vi ligger inom en forskningsinstitution och har tillgång till den kunskapen.

Text: Frida Lundberg

Nordisk jämställdhetspolitik är motsägelsefull

Den nordiska jämställdhetspolitiken präglas av inkonsekvenser och dilemman. Det menar elva forskare i boken *Critical studies of gender equalities*.

Läs mer om boken och om kritisk jämställdhetsforskning på <http://kil-den.forskningsradet.no>.

Antidiskrimineringspolitiken i Norden kartlagd

Med undantag av Danmark och Island har alla de nordiska länderna under de senaste åren arbetat för att utveckla en gemensam antidiskrimineringslagstiftning. Rapporten *Flerdimensional diskrimineringspolitik i Norden* beskriver antidiskrimineringslagstiftningen i länderna och redovisar aktuella förslag på en ny politik inom området.

Läs rapporten på <http://nikk.no>.

Vetenskapsrådets forskningsstöd nästan jämställt

Vetenskapsrådets ämnesråd har i stort en jämställd beviljningsstatistik i fråga om projektstöd. Det framgår av rapporten *Jämställdheten i Vetenskapsrådets forskningsstöd 2003–2007*. Av dem som sökte projektstöd från VR under 2003–2007 var omkring 30 procent kvinnor. Efter att hänsyn tagits till "karriäråldern", det vill säga antal år efter doktorsexamen, visar analysen att kvinnor och män hade samma framgång i alla ämnesråd utom ett, medicinska ämnesrådet, där män hade större framgång.

Skillnaden i beviljningsgrad mellan kvinnors och män ansökningar till medicinska ämnesrådet beror enligt rapporten nästan helt på kvinnornas lägre karriärålder, och under 2007 halverades gapet mellan könen.

Under samma år gick statistiken för ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap i motsatt riktning. Kvinnorna har tidigare haft "minst lika stor framgång som män" och förändringen under 2007 beror enligt rapporten huvudsakligen på statsmakternas särskilda satsningar på teknikvetenskaplig forskning där kvinnor är kraftigt underrepresenterade.

Läs rapporten på www.vr.se.

45 miljoner till våldsforskning

Brottsoffermyndigheten har fått 45 miljoner av regeringen att under 2009 och 2010 fördela till forskning om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Genusforskaren Viveka Enander välkomnar satsningen.

– I Norge har det funnits satsningar av det här slaget, men inte i Sverige. Tyvärr är den här satsningen väldigt styrd mot riktade insatser: metodutveckling och inte grundforskning. Det behövs både och.

Viveka Enander, som vid årsskiftet tillträder en tjänst vid Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, är också kritisk till det tidsbegränsade upplägget.

– Det går inte att knyta doktorander till sig, eftersom de behöver fyra år. Hade regeringen vela stärka forskningen på området skulle upplägget ha sett annorlunda ut. Nu ger det mer intryck av en politisk önskan att kunna visa upp snabba resultat.

Med det breda grepp som görs i satsningen följer man ansatsen i propositionen Kvinnofrid (prop. 1997/98:55).

– Det är bra, för fenomenen ligger under samma patriarkala paraply. Men man nämner inte de teoretiska kopplingar som görs i kvinnofridspropositionen. Det är som om man först nu, när de mer radikala, feministiska skrivelserna tagits bort, kan göra en sådan här satsning.

Text: Jimmy Sand

LÄS MER. www.regeringen.se/sb/d/11046/a/113549.

Portal kan synliggöra dolda kvinnor

Genusforskare inom flera discipliner använder sig ofta av arkiv. Ett stort problem är att material om kvinnor ofta ligger dolt i makens arkiv.

– Många genusforskare efterlyser hjälpmedel för att lättare kunna söka. Arkiven måste göras mer synliga, säger Anna Nordenstam, lektor i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet, som kartlagt genusforskningens behov av infrastruktur.

Kartläggningen, som är gjord på uppdrag av Gunnel Gustafsson, biträdande generaldirektör vid Vetenskapsrådet, visar att genusforskare inom framför allt litteraturvetenskap och historia använder sig mycket av arkivmaterial. Anna Nordenstam efterlyser en nationell genusarkivportal, som skulle länka till de offentliga och de större enskilda arkiven.

– Arkivvärlden är en djungel. Förutom de offentliga arkiven finns det tusentals arkiv i privata samlingar, hos

föreningar och företag. För forskare är det angeläget med en samordning, men någon sådan finns inte.

Problemet med att kvinnor ofta är svåra att spåra är att material om kvinnor ofta ligger makens arkiv eller i familjearkiv. Detta gör att Anna Nordenstam talar om arkivens "dolda kvinnor".

– Arkiven återspeglar samhällsutvecklingen. De är ingen neutral samlingsplats, utan strukturerade efter gamla patriarkala principer som osynliggör många kvinnor.

Medan forskare efterlyser bättre sökvägar till arkiven, så lyfter arkivarier behovet av att informera om arkiven för forskare och studenter. Lika angeläget som en portal är därför, menar Anna Nordenstam, att skapa ett nätverk för genus- och arkivfrågor, där forskare, arkivarier och tekniker kan mötas och samverka.

Text: Jimmy Sand

LÄS MER. Rapporten *Genus och arkiv* finns på www.vr.se/huvudmeny/trycktochpublicerat/analysochuppfoljning/genusocharkiv.

Anna Nordenstam

"Propositionen kastar det genusvetenskapliga fältet 15 år tillbaka i tiden"

Genusforskningen är inte bortglömd i årets forskningsproposition, men bilden av genusforskningen och vad den är bra för är både snäv och föråldrad. I årets proposition blir genusforskningen åter liktydig med jämställdhetssträvanden och åtgärder mot diskriminering. En beklaglig tillbakagång som kastar det genusvetenskapliga fältet 15 år tillbaka i tiden.

Regeringar av skilda schatteringar har under tre decennier satsat på att utveckla genusforskningen. Kunskapen om fältet liksom insikten om dess samhällsrelevans har successivt ökat hos politiker, anslagsgivare och allmänhet. Det är därför förvånande att läsa regeringens beskrivning av området och vilka behov som finns.

I propositionen skriver regeringen att det fortfarande finns "behov av att öka kunskaperna om vissa genusfrågor". Man anger dessutom vilka dessa 'vissa' är. Genusforskning om hälsa, frågor om diskriminering på grund av kön, mansforskning och frågor som handlar om mäns våld mot kvinnor är vad regeringen

Inte ens på de av regeringen utpekade strategiska forskningsområdena uttrycks något behov av genusforskning. Detta trots att det finns oerhört angelägna frågor för genusvetenskaplig forskning inom såväl klimat, teknik som medicin. Att det dessutom finns välrenommerade genusforskare på flera av dessa områden kunde ha fått regeringen att lyfta fram vikten av denna forskning.

Problematiskt likhetstecken

Det är och har alltid varit problematiskt att sätta likhetstecken mellan jämställdhet och genusforskning. Det är problematiskt på samma sätt som för andra fält där statsmaktens hela fokus ligger på

"Jämställdhetsarbetet bygger ofta på heteronormativitet, etnocentrism och bristande förståelse för intersektionella perspektiv. Genusforskningens kritiska potential verkar bortglömd i propositionen."

efterfrågar. Skälet till varför sådan forskning behövs anges vara "ett effektivt jämställdhetsarbete" och "möjligheterna att motverka könsdiskriminering".

Välrenommerade forskare

Självklart är ovan nämnda områden högst väsentliga. Svensk genusforskning kan dock bidra med ökade kunskaper och insikter inom en rad andra områden. Det vet regeringen, eller borde veta, om man läst exempelvis Sveriges genusforskarförbunds skrivelse till utbildningsministern inför proppen, eller om man tagit del av fältets resultat och utveckling.

tillämpning och nyttiggörande. Men det är också problematiskt därför att genusforskning visat att jämställdhetsarbete som fokuserar män och kvinnor som homogena kategorier i själva verket återskapar genusrelationer istället för att ifrågasätta dem. Jämställdhetsarbetet bygger ofta på heteronormativitet, etnocentrism och bristande förståelse för intersektionella perspektiv. Genusforskningens kritiska potential verkar bortglömd i propositionen.

Regeringens fokus på tillämpad forskning kommer också till uttryck i det nya uppdraget till Nationella sekretariatet för genusforskning. I särskild

ordning har sekretariatet fått i uppdrag att bygga upp ett stöd för statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering. Ett uppdrag som förvisso behöver utföras. Frågan är dock av vem och hur? Om detta får ersätta sekretariatets tidigare uppdrag, vilket man kan misstänka när detta inte på något sätt lyfts fram i propositionen, har en olycklig förskjutning ägt rum. En förskjutning från forskning till ren tillämpning.

Efterfrågan på genusforskare

Genusforskningen i Sverige, och i resten av världen, har ökat förståelsen för hur förställningar om kön påverkar organisationer, media, politiskt beslutsfattande, men också medicinsk forskning, teknisk utveckling och kulturella representationer för att nämna några exempel. Genusforskningens resultat lockar till debatt inom fältet såväl som utanför. Efterfrågan på genusforskare i samhället är stort oavsett om det gäller pedagogik i skolan, jämställdhet i företag eller biståndsarbete.

När det kommer till kritan är det kanske ändå den generella bilden av forskning som propositionen förmedlar är det mest svårsmälta. På presskonferensen talade forskningsministern om nyfikenhetsforskning. I propositionen handlar det mesta om forskningens nytta för ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft. Lyftet för forskning och innovation reduceras till sådant som kan leda till produkter, varor och tjänster som ger ekonomisk tillväxt. Genusforskning, i likhet med stora delar av annan forskning, är sällan kommersialiserbar. Men den har andra kvaliteter som uppenbarligen inte längre anses väsentliga.

Inger Lövkrona, Ordförande i Sveriges Genusforskarförbund

Kerstin Alnebratt, Vice ordförande i Sveriges Genusforskarförbund

Kalendarium

21 - 23 januari 2009

1st European Conference on Politics and Gender

Målsättningen är att göra den nya konferensen om kön och politik till en internationell konferens som anordnas varannat år.

Belfast, Irland

Changing Men and Masculinities in Gender Equal Societies?

28 - 30 januari 2009

Den förste officiella konferensen som arrangeras av interimstyrelsen för Föreningen för Nordisk Maskulinitetsforskning m fl.

Roskilde, Danmark

04 - 06 februari 2009

Feminist Research Methods

Centrum för genusstudier vid Stockholms universitet bjuder in feministiska forskare till en internationell konferens om forskningsmetoder och metodologiska frågor.

Stockholm

20 mars 2009

Nya perspektiv på kön och arbete

Nätverket Kön och arbete inbjuder till en konferens den 20 mars 2009.

Stockholm

Mer information och fler arrangemang finns på www.genus.se.

Hallå där ...

RIKKE RANDORFF HEGNHØJ, redaktör för nikk.no, den nya webbplatsen för Nordiska institutet för kunskap om kön.

Vad är det nya med Nikks nya webbplats?

Den nya sidan är uppdelad i teman och alla populärvetenskapliga forskningsartiklar från *Nikk Magasin* har kategoriserats och publicerats på webbplatsen. På så sätt har vi ökat användarvänligheten och tillgängligheten av aktuell nordisk forskning. Webbplatsen har anpassats efter Nikks nya förtydligade uppdrag. Även om vi behåller ett ben i forskningsvärlden så har rollen som kunskapsförmedlare blivit än mer central.

På webbplatsen kan man också teckna prenumeration på ett nyhetsbrev. Vad innehåller det?

Nyhetsbrevet kommer att skickas ut

sex gånger per år. Det kommer att vara tillgängligt på skandinaviska eller engelska. Genom nyhetsbrevet får man information om de senaste nyheterna på webbplatsen, både vad gäller forskning och Nikks verksamhet. (För anmälan till nyhetsbrevet mejla nikk@nikk.uio.no.)

Vad är det hetaste i senaste *Nikk Magasin*?

Det senaste numret hade tema Prostitution och var ett oerhört spännande nummer. Personligen tyckte jag att artikeln om webbplatsen Sexhandel.no var väldigt intressant. Sexhandel.no är skapad av Reform, ett resurscentrum för män. De samlar information men erbjuder också psykologisk hjälp till män som behöver ventilera frågor som våld, sexmissbruk, skilsmässor med mera. På Sexhandel.no erbjuds män som köper sex ett forum att prata om sina erfarenheter, vilket öppnar möjlighet till dialog.

Text: Josefine Alvunger

Sekretariatets uppgifter

Nationella sekretariatet för genusforskning har till uppgift att främja svensk genusforskning i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av genusperspektiv uppmärksammas i all forskning.

Detta sker bland annat genom utredningsarbete, informationsspridning, konferenser och seminarier.

I Nationella sekretariatet för genus-

forskningens uppgifter ingår bl a att:

- överblicka genusforskningen i Sverige och aktivt främja spridningen av dess resultat,
- analysera behovet av genusforskning inom alla vetenskapsområden, och
- arbeta för ökat medvetande om genusforskningens och genusperspektivens betydelse.

Nationella sekretariatet
för genusforskning

Genusperspektiv utges av Nationella sekretariatet för genusforskning, Göteborgs universitet, Box 200, 405 30 Göteborg. Tel 031-786 56 00. E-post sekretariat@genus.se. Webbplats www.genus.se. Genusperspektiv är gratis och kommer ut cirka sex gånger om året. Ansvarig utgivare: Anne-Marie Morhed, föreståndare för sekretariatet, tel 031-786 56 03, e-post anne-marie.morhed@genus.se. Referensgrupp: Kenneth Abrahamson, FAS, Tina Acketoft, riksdagsledamot, Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskaplig genusforskning, Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap, Anna Lundh, Högscoleverket, Nina Lykke, professor i genusvetenskap, Ulf Mellström, professor i genus och teknik, Anne-Marie Morhed, föreståndare, Camilla Norrbin, forskningshandläggare, Annika Qarlsson, riksdagsledamot, Magdalena Streiffert, riksdagsledamot, Lena Trojer, professor i IT och genusforskning, Majléne Westerlund Panke, Vetenskap & Allmänhet, FD Annika Olsson, Stockholms universitet, Kerstin Alnebratt, doktorand, Göteborgs universitet, FD Tora Holmberg, Uppsala universitet. Grafisk form: Daniel Burkhalter, E & B Reklambyrå AB. Tryckeri: Livréna AB, Göteborg AB. ISSN: 1652-3768. Upplaga: 4500. Prenumeration: Nätverkstan Ekonomitjänst, tel 031-743 99 05, e-post ekonomitjanst@natverkstan.net. Vik. red: Frida Lundberg, tel 031-786 56 01, e-post frida.lundberg@genus.se.